

Luc Tinh Tân Văn

GIÁ BÀN:
 Một năm 6 00
 Sáu tháng 3 50
 Ba tháng 2 00

GIÁ BÀN:
 Một năm 7 00
 Sáu tháng 4 00
 Ba tháng 2 25

POUR LES ANNONCES, s'adresser:
 A SAIGON: Aux bureaux du Journal.
 A HANOI: Aux bureaux de l'Impression de l'Annam.

On traite à forfait pour les contrats de longue durée. Les prix sont payables d'avance.

GIÁ BÀN:
 Một năm 6 00
 Sáu tháng 3 50
 Ba tháng 2 00

GIÁ BÀN:
 Một năm 7 00
 Sáu tháng 4 00
 Ba tháng 2 25

POUR LES ANNONCES, s'adresser:
 A SAIGON: Aux bureaux du Journal.
 A HANOI: Aux bureaux de l'Impression de l'Annam.

On traite à forfait pour les contrats de longue durée. Les prix sont payables d'avance.

MỤC-LỤC

1. - Thương-mãi học-đường.
2. - Phi-thoàn.
3. - Phong tục.
4. - Thi bằng cấp tài năng.
5. - Chờ nói vàng thép nước.
6. - Thiệt thanh liêm.
7. - Phân quan báo.
8. - Di đoan.
9. - Thông báo.
10. - Thời đàm.
11. - Văn-nguyên.
12. - Hướng truyện.
13. - Đông-Pháp báo tin.
14. - Oan kia theo nãi.

THƯƠNG-MÃI HỌC-ĐƯỜNG

Trời chưa vừa lòng người
Chánh-phủ tua liệu trước

Trong ba bốn số trước, vì trường Thương-mãi đã định lập tại Hanoi và định ngày 15 Septembre tới đây khai trường, nếu trễ đề tới 15 Juin sang năm, tôi có đề luận, cho hay rằng sao, về sự ích lợi của các cao-đẳng học-đường Hanoi. Luận vậy, tôi chỉ thấy có một điều bề ich hiển nhiên, mà chẳng thấy sự uất-trắc hậu lai; lại sự uất-trắc ấy quan trọng chẳng nhỏ, theo ngu kiến tôi, trường Chánh-phủ cũng nên sớm toan chức lượng ngân-ngũ, chờ khá diên-tri ngôi chờ nước đến, vì tục ngữ Lang-sa có nói: Điều-định ấy là quang phòng, trị-chánh ấy là viên lư.

Khi bài to luận về Cao-đẳng học-đường của tôi xuất bản trọn tất, một vài lão-thành xem rồi đến tại báo-quán viếng tôi và hỏi tôi hai câu như vầy:

« Nhờ ơn trước là cựu Tổng-thống quan Albert Sarraut, đương kim Thuộc-địa bộ Thượng-tho, coi Đông-pháp mới có Cao-đẳng học-đường dạy về Y-khoa, Luật-khoa, Giáo-khoa và Công-chánh Tao-tác, Khám-đạt là nên để mở mang học-vấn hầu hóa-khai dân trí Annam, sau là tân Tổng-thống quan Maurice Long noi chí định lập Trường-mãi học-đường, để tập-luyện bán buôn, hầu giúp cho con nhà Annam đổi bước thương-trường tranh quyền lợi nước.

« Hay, thật là hay, người Annam, người biết nhân-nghĩa ở đời, chẳng còn ai mà chẳng cảm ối an đức cao dày, mong mới hướng nhờ hạnh phúc, cũng vì, đời có chi qua hai chữ lợi danh, mà Chánh-phủ đã mở sẵn đường, nếu con nhà Annam chưa kịp tìm bước tới lần đó, lồi ở nơi mình sau không chỗ trách. Biết vậy mà mình đây vẫn là người Annam, há chẳng biết mua Annam sao? Tuy tức-hạ để luận rằng người Annam, đang thời đợi phong trào này, nhiều nghe rộng thấy, đã ngán-ngâm quan trường, ngân-ngơ đương hoàn, ai nấy đều mong trải đường thương; luận vậy chờ để mở tức-hạ lại chẳng biết, hoạn-lộ đáp-dù, đang thương còn hiu quạnh. Tinh coi trong cõi

này, bao nhiêu nhà ra thương-mãi, ghét quan-trường; bao nhiêu nhà ham quan-trường, phụ thương-mãi? Thử xem cao-đẳng học chư khoa lập ba năm nay bao nhiêu học-sanh đua vào học và tốt nghiệp đáng bao nhiêu rồi? Chẳng Thương-mãi học-đường khai trường, đếm thử bao nhiêu xin vào học?

« Vầy lão xin hỏi túc-hạ hai điều: 1°. - Số viên-chức các ti các sở, Chánh-phủ đã tùy sở dụng và tùy lương-khố mà định có chừng rừi, từ đây tới năm mươi năm nữa, học-sanh tốt nghiệp Y-khoa, Luật-khoa, Công-khoa, Công-chánh Tao-tác và Khám-đạt, mỗi năm mỗi ra chẳng ít, Chánh-phủ có thể mà cấp-bằng cho hết chăng?

2°. - Chẳng Thương-mãi học-đường khai trường, thoáng như học-sanh sa đẫm quan-trường, cứ xin vào học Luật, học Y, văn văn, chẳng xin vào Thương-mãi, hoặc có xin vào mà ít số quá, Chánh-phủ mới liệu sao? »

Nghe dứt, tôi ngời ngân-ngơ, giây phút, tôi mới nói:

« Hai điều đại-nhơn hỏi tôi, thật là hai điều có quan-trọng lớn, chẳng dễ gì khinh luận; mà nếu đại-nhơn biết mà hỏi tôi, lẽ khi đại-nhơn hỏi tôi chi? Vầy tôi xin đại-nhơn chờ.

Lão-thành nghe nói mới chồm miệng đáp rằng: « Nếu túc-hạ tưởng vậy, thì túc-hạ làm rồi đời. Người thấy chỗ uất-trắc mà hỏi, thì chẳng phải là người giải đặng đàu (Poser la question n'est pas la résoudre). Nếu tôi đem mà hỏi túc-hạ, là tại lão, ông sức giải nỗi chớ. Vầy như túc-hạ có trí giải đặng, xin hãy phân giải cho lão nghe, bằng chẳng, túc-hạ cũng nên đem cá hai điều vào báo, đăng cho Chánh-phủ xem mà liệu liệu. »

Tôi ngời làm thỉnh giây lâu, lão-thành bèn tiếp hỏi: « Sao, túc-hạ giải luận thế nào? » Tôi bèn đáp: « Tôi đã thưa cùng đại-nhơn rằng hai điều của đại-nhơn hỏi, có quan trọng rất lớn, chả dám khinh luận, song đem việc nước người mà suy xét việc nước mình, thì cũng có thể giải nỗi sự uất-trắc hậu lai đó vậy. Tôi

chưa biết Chánh-phủ Thuộc-địa này sẽ chức lượng thế nào, chớ Hồng-mao, buổi mở mang Thuộc-địa Ấn-độ, cứ bắt sử truy nguyên, thì cũng đã gặp rồi y như của ta ngày nay vậy. Tôi lần lần ra cho đại-nhơn nghe.

« Hồng-mao, thử mới chiếm-trị Ấn-độ, cũng đem người Hồng-mao qua mà choán cả phẩm-bào chức trọng, trừ ra ti chức mới là chưa đề cho dân Ấn-độ. Sau Chánh-phủ Hồng-mao muốn sắp đặt ti Chánh-trị lại và mở mang trường học vấn cho dân, mới lập đủ nào tiểu-học, nào trung-đẳng học-đường và cao-đẳng học-đường sung số; lại đem những tay có tài học vấn cao xa bên Hồng-mao qua dạy. Thầy dạy hay, học-trò lại chỉ công học hỏi, nên chưa đầy mười năm đã thấy có học-sanh tốt nghiệp ra nhiều lắm. Trong số học-sanh tốt nghiệp đấy, phần nhiều là con nèn phú-hầu trong xứ, cũng không học cũng chẳng ra làm công-ông thế thay, huống đã nên bực tài-danh, lý nào chịu bước xa hoàn lộ. Sao cũng mong mỗi làm quan cho hiện danh phụ mẫu. Còn Chánh-phủ Hồng-mao, buổi dân Ấn-độ chưa có tài học vấn đặng đề vào ngạch nào chức nào cũng được; chỉ trức bấy giờ, dân Ấn-độ học đã hay, nhiều tay thiên tài, chẳng chút nào sai sót, không lý để vào ti-chức như xưa. Lại thêm, dầu thuộc-địa được đầu, cũng là quê-hương của người, không lý mà ngăn cấm dân Ấn-độ chen vào quyền trị-chánh; lẽ cố nhiên, Chánh-phủ phải cho những học-sanh tốt nghiệp ấy vào phẩm cao chức trọng như người Hồng-mao vậy. Mà dân Hồng-mao có tánh kiêu-hãnh tự nhiên, cứ lấy nể thẳng với bại mà dãi người, chẳng chịu để cho dân Ấn-độ, ngồi ngang mặt với mình hoặc ngồi trên mình một bậc. Tuy vậy mà cũng không thể cãi qua lần lần học-sanh tốt nghiệp xuất hiện nhiều quá. Con nhà sang trọng có thể-thần còn có chỗ ngồi, còn những tay con nhà hàng vi, ôm lấy bằng-cấp mà trông mỗi mắt. Bị vậy đó mà sanh hận và cái hận ấy lâu năm chừng nào lại nhiều chừng này, làm rồi cho Chánh-phủ Hồng-mao hết sức. Túng thế, Chánh-phủ Hồng-mao phải sắp đặt bèn ti học-chánh lại nữa, là lập những trường nông-công thương-công để chia học-sanh vào học. Hệ đờ cao thì vào khoa quốc-văn, khoa y, khoa luật, còn đạu thấp thì vào thương-mãi học-đường cũng là trường bá-công bá-nghệ. Như vậy nên Chánh-phủ Hồng-mao gỡ rồi để cho Chánh-soái hay sự rũi ấy, trong một trăm, hết năm chục người vào bèn nông-công thương-công.

« Hay đại-nhơn dòm thấy sự uất-trắc ấy sẽ đem mà hỏi tôi hai điều dạy tôi phân giải, tôi tưởng rồi đó cũng như rồi đây, nên đem hai chữ

Đông-Pháp mà thế cho hai chữ Ấn-Độ thì xong chớ có gì.

Buộc những học-sanh, muốn vào ti chánh-trị, phải có bằng-cấp tốt nghiệp Cao-đẳng học-đường. Thoán lại ép học như ép ăn, học thì dạy tri, ăn thì no lòng, mich bụng ai mà sợ. Cứ mỗi năm học trò trường Bôn-queo thì đậu rừi, cứ chận khúc mà cho vào Cao-đẳng. Định trước thì số mấy tới số mấy vào trường y, từ số nào tới số nào vào trường luật, từ số nào tới số nào vào trường Sư-phạm, công-chánh Tao-tác và Khám-đạt, còn bao nhiêu vào trường Nông-công thương-công.

Làm như vậy đã khỏi lo ngày sau không đủ chỗ cho học-sanh tốt nghiệp xuất thân mà cũng khỏi sợ thương-mãi học-đường bỏ trống.

L. H. M.

Mua thuốc lá của nhà

Nên hút những hàng thuốc rất ngon chế tạo tại nhà máy thuốc lá Hanoi.

Kể ra mấy thứ sau này:

Thuốc hiệu « Con gà »
 « Con voi »
 « Đồng-minh »

Thuốc Cigarettes
 - Đóng hộp 50 điếu hay 100 điếu;
 - Bán rời 40 điếu hay 20 điếu;

Mấy hàng thuốc này:

Annam trồng
 Annam chế tạo
 Annam bán
 Annam nên dùng.

Phi thoàn

Kỳ trước chúng ta đã hay biết chân ông quan-b, Guyomar, luật công ông quan-một lon bạc Lacoste bay từ Saigon tới Battambang, 4 giờ đồng hồ từ (tên bình yên, hai ông vô sự.

Đến ngày 17 Jun, thì hai ông tỉnh thì lại. Khi đứng ở đây, rưỡi sớm thì trời lại quang thời hành.

Thật là kỳ diệu, cao rồi rũi quá bị một trận bão rất to, ông Guyomar tìm muốn trở lại Battambang mà bất tiện là vì gió bão lớn quá, nên ông phải bay đi luôn mà coi chừng kiểm chỗ có thể đất đặng xuống. Đứng 10 giờ thì đã tới Bangkok, xuống bình an vô hại cho ông và Guyomar. Cái máy, nhưng có ông không biết, rồi vô phúc bị trận bão thổi mất nông lạnh rồi chết luôn.

Hôm chiều thứ bảy thì đây thép về cho Chánh-soái hay sự rũi ấy.

Quan lãnh sự Pháp Bangkok lo sự chôn cất tử tế. Cũng có tay đây thép về cho Chánh-soái hay sự rũi, hai ông vì sao mà đến Bangkok, vì sao mà ông một chết.

Rủi thay cho số Phi-thoàn trọng đại

mà người cũng chết, nghĩ cũng thương thay!

Cũng gần lối xóm đó có ông H.S., nhà có cửa dư mà tánh ông hay hào ngợ. Lúc ông X.C. đau nặng thì ông thường vàng lai giả chước thăm lom, chớ kỳ trung ông muốn tò-vé bà X., nên khi ông nghe tin ông X. tắt hơi thì ông thăm nghĩ chắc sao bà X. cũng tới mà cây mướn việc này việc nọ chớ chẳng không, sẵn cơ hội này, mình làm nũng cái chơi, chừng nào còn nó đến nó chịu lụy nân-nĩ đến đều, mình sẽ giữ sách của Bùi-tiến-sanh ra thì ắt là xong việc. Nghĩ vậy nên vát dù giả đi chợ, đến chiều tới mới về.

Khi ông H. S. đi khỏi rồi, thiệt cũng gay như lời ông đã tiên liệu, bà X. tới hỏi bạc và cạy ông giúp giùm, các việc tổng chung, song không có ông ở nhà, nên bà X. hết chỗ cậy trông, túng thế trở về nhà nghĩ hoang, tưng tép thức thức nĩ-nĩ-not.

Thời may, cũng trong xóm đó có ông H.G. khi hay tin ông X. qua đời rồi thì ông men tới, cho mướn bạc tiền và lo sắp đặt một cuộc an-bái, lại còn đem một rổ mận tới chưng trên mấy bàn thờ là khác nữa. (Thấy vậy hay vậy chớ không rõ ông H.G. này có thiệt tình chăng, hay là cũng học một thầy với ông H.S.).

Còn ông H.S. ngồi nhà trông cho bà X. tới chịu lụy mình, đặt cơ thừa cơ ướm thờ, tế ra trông hoài chẳng thấy, giận, đờng cựa gãi then đi ngủ.

Sau lại ông nghe chuyện ông H. G. tới lo giùm cuộc ấy và đem mận tới chưng, ông nghĩ tức mình, nên tới ngày nay bắt câu ông nói chuyện với ai thì cũng cứ kêu ông H. G. là Hương-Mận.

Còn ông H. G. khi lo giúp cuộc tổng-tàng xong rồi trở về nhà, cách vài ngày tiếp được 1 phong thơ, mở ra xem thì thấy bài thơ như vậy.

Đam dưng một rổ mận,
Ngõ tò tình lán mần.
Nếu thiêm X. thương tình,
Mở vườn cho bê-Mận.
H. G. xem rồi thì biết là thơ của

H. S. gửi biếm mình, bèn gởi 1 bài như sau này mà ngạo lại;
Thấy người lăm hoạn nạn,
Kiếm cơ bỏ đi làng.
Trưởng thiêm X. chịu lớn,
Nào ngờ thiêm mở ngân.

Hai người thơ qua thơ lại với nhau, thấu tai bà X., bà X. liền làm 1 bài rồi viết ra 2 bản, gởi cho H. G. và H. S. thơ như vậy:

Khép nép lạy hai ngài,
Việc rồi chớ nhắc dai.
Thiếp nguyện gin trọn tiết.
Vội kè dưới tuyền-dài.
Bà X. nói vậy, thôi, huê đi hai ông!
Phủ-Lạci Ngô-tạ-Bà.

Văn Uyên

(Variété Littéraire)

Truyện Kiều (Tiếp theo)

Giả vào người khác thời trận đã được quan công-nhận, dưới đã được cha cho phép, tha hồ mà vui vầy đầm thắm; còn phải lo nghĩ xa xôi gì nữa. Nhưng Kiều là người biết suy trước tính sau, đang vắng vẻ khuyên Thúc-Sanh nên về thăm nhà để đỡ tình vợ cả, mà thu xếp mọi sự cho em, kẻo

Đêm ngày giữ mực giấu quan,
Rày lán mai lữa như tình chơng-thông.
Nguyễn vợ cả Thúc-Sanh tên là Hoan-Thư là con quan Lại-bộ, người đài-các và danh-thếp lăm. Ở nhà phong-văn đã biết rằng chống mình lầy vợ bé rồi, nhưng không để cho ai đã-động đến chuyện ấy, sợ tiếng thị-phi, trong lòng rấp một mưu rất hiểm độc, cố làm c cho người thêm vẩn bản thuyên hiết tay s.

Kip đến lúc chống vé, cũng không ra mặt nghi ngờ gì cả, cứ tươi cười như không. Chàng thì cũng vẩn định về thì thật cho xong chuyện, nhưng

Mấy phen cười nói tình say,
Tóc tơ bất động mây may sự tình.
Nghĩ đã bưng kín miệng bìn,
Nào ai có kháo mà mình lại rung...

Hoan-Thư không những không ra mặt ghen tuông gì, mà thầy chống ở nhà đã lâu, lại giục nên trở về Lâm-trị thăm cha. Chàng vừa đi thời nàng ở nhà bàn với mẹ lập mưu sai mấy tháng gia-nhơn tin-cần đi đường thầy cho mau tới Lâm-trị trước Thúc-Sanh để bắt sông lấy Kiều đem về. Mưu sao lăm vậy. Bọn khuyên, Ung vợ tự thuyên tới nơi, giả lăm giặc

vào dốt phá nhà Kiều ở, rồi đánh thuốc mê vợ Kiều xuống thuyền, sẵn cái thầy người chết trời đem bỏ vào nơi nhà chấy để đánh lẩn song. Thúc-Sinh về nhà cũng tin rằng nàng đã bị chết cháy rồi, than khóc, rồi người đàn đi. Cách một năm lại về nhà vợ, thì tế ra thầy Kiều lăm con tóc hầu vợ mình, đặt tên là Hoan-Thư. Hoan-Thư thiêm chơi cứ ngày ngày bắt Hoan-nô ra hầu đờn và hầu rượu chống, hai người biết nhau mà không dám nhìn. Sau Hoan-Thư cho Kiều ra ở cái am cạnh, một hôm chàng lên sang than-thờ với nàng, bị Hoan-Thư bắt được, tuy không nói năng gì, mà nằng-biết ý là thâm độc, rấp thừa cơ trốn đi cho xa. Bèn giắt lấy máy cái đồ kim-ngân của trong am để đồ thản rồi đem khuya chèo xuống sông đi. Sáng ngày tới một cái chùa tên là Chiêu-an am, nàng giả danh là tiểu s-Bắc-kinh đem đồ phước báo đến hầu sư-trưởng chùa là bà Giác-duyên. Giác-duyên thấy nàng là người thông-tuệ, cũng có lòng thương, bậy ở chùa để sớm tối hương-hóa kính-kệ. Chợt một hôm có người đến lối chùa, trông thấy món đồ kim-ngân nhận là đồ của nhà Hoan-Thư. Giác-duyên có ý lo sợ hỏi nàng thì nàng than thật. Sư-trưởng sợ việc lộ ra thời quan-gia, mới thu xếp cho nàng sang ở tạm bên một nhà họ Bạc gần đây. Nàng cũng danh-lông như vậy.

Nhưng mừng được chốn an thân,
Vội vàng nào kịp tình gần tình xa;
(Còn nữa)

Rút trong Nam-phong

Hương truyền

Phi hoàn Macao
Ông Ricou bay từ Macao đến Hương-cần 17 phút đồng hồ, thiên hạ mừng-vui cho ông lăm, vì có bảo giớ to, mà ông lướt khỏi hại. Nghĩ vài giờ rồi ông cũng bay về Macao cũng cái máy của ông đó. Ông Ricou đây là dân Pháp.

Đông-Pháp bảo tín

TOURANE.
Nét tốt đáng khen.
Một người đàn bà ước 50 tuổi quê ở An-Hoa (Huê) vào Hân buôn bán, đem theo một gói giấy bạc 105 c đi gán chợ trại lính tây, vô ý làm rơi gói bạc xuống cỏ mà không biết, đứng đây đi tự nhiên,

tiếp đến có người đàn bà ở sau đi đến thấy cái gói rơi biết của bà kia lượm lấy thả vào mình. Chàng nói gì cả cứ trông chừng người làm rơi bạc đi đến đâu thì theo sau xa xa uôm bầy bước. Đi một hồi lâu, người kia sợ nhớ đàng bạc bỏ tay vào lưng chẳng thấy, mặt trắng toát, hoảng hốt tìm kiếm trước sau, kêu lên một tiếng: «Chao ôi trời ôi!» rồi chạy quay trở lại.

Người được bạc đón đường lại mà hỏi: «bà chạy đi đâu, hay nói cho tôi biết đây?» — «Không không! mặt tôi, để cho tôi đi tìm gói bạc của tôi mới đi đâu rồi! Chết rồi! ỉ để cho tôi chạy!» — «Không chạy lăm chi cho mệt! Bạc của bà tôi cái đây! Nhưng bà phải chia cho tôi mấy đả tôi sẽ cho bà lại?» — Bà kia ngại-nhiên mà đáp: «Như chị có được thì cho tôi đi tìm gói bạc của tôi xin chia em chị.» — «Đấy là phải cho một chứt đồng.» Bà kia mừng quá cầm lấy bạc tay rung cặp cạp. Mở ra đếm thì còn nguyên cả 105\$. Liền lấy ra 5\$ mà trao lại cho người kia và nói rằng: «Thôi chị đừng hay cái làm lấy 5\$, mà tiêu, kẻo tôi cũng chẳng có m cho nhiều.» Người kia vui mừng và nhận lấy.

Người có lòng tốt ấy là ai? — Ấy là một người đàn bà nhà nghèo, quê ở Truôi, làng Nam-Phổ tên là Trương-thị Thanh. (Huê)

Nếu như người được bạc cứ vui lòng mà trả lại, chớ đòi hỏi tiền thưởng, cứ để tự nhiên cho bà kia hiểu, thì cái danh thơm trọn vẹn biết là bao! Tuy vậy một người đàn bà nghèo ở chốn quê mùa mà có tâm lòng thanh hêm ấy tưởng cũng ít có, Phải như ai thì đã nắm chặt lấy, một là lấy đứ, hay là bắt chước cho cao, chung qui rồi cũng chẳng được mà lại sinh ra kiện cáo tội: tình vô tội.

CUỐN NHI

Truyện trình thám TIÊU THUYẾT

Cuốn nhì đã in rồi, cuốn ba còn in tiếp đủ cho trọn pho. Kinh xia liệt-vị, mua xem cho rõ sự tích của một người trình thám rất có danh trù và ản mạng như thần. Nếu như các nhà thương-gia trong lục-châu mua mà bán lại thì tôi sẽ định học bổng như sau đây:

Giá mỗi cuốn, là..... 0x20
Mua đến từ năm chục cuốn thì sẽ có huê hồng 40%
từ một trăm 50 %

Xin do adresse như sau đây:

CHAU-VAN-NGOC.

Imprimerie de l'Union
157, rue de Valenciennes,
PARIS.

IMPORTATION COMMISSION Europe et de Cholom Tây và Đông-Phước

Hàng trữ Hàng hóa Paul-HIẾU Cholon.

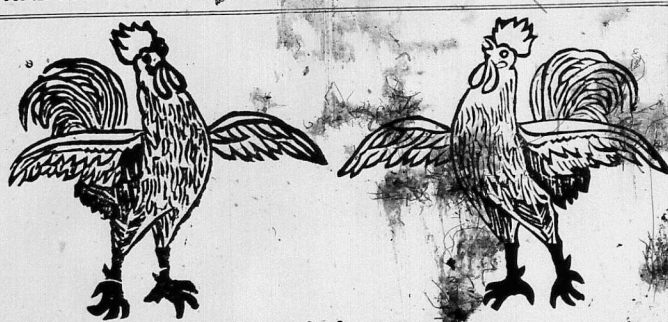
Các thứ vải. — Đồ gia vị Lang-sa và các nước. — Rượu chác và các thứ rượu ngon. — Các thứ dầu và savon thơm. — Các thứ đồ đơn ông và đơn bà. — Các thứ hộp da lớn và nhỏ. — Đồ vật và đồ mới lại

Hàng tôi cũng chịu ra công mà mua các thứ hàng hóa in bên phương Tây và các xứ lạ theo chớ vị đắt.

Giấy thép đề tấc: Paulhieu-Cholon
Giấy thép, nói: 667

Le Directeur
Paul Hiêu

Officier d'Artillerie Coloniale démissionné
Croix de Guerre

Người-Annam-ta

Nên hút thuốc lá hiệu « CON GÀ »
Vì thuốc trông tại trong xứ ta,
Vì thuốc thơm hơn hết,
Vì chế tạo theo phép vệ-sanh,
Vì bán giá rẻ hơn thứ khác]
Nên bỏ các thứ thuốc ngoại quốc,
Mà hút thuốc lá hiệu « CON GÀ ».

Bán tại Đông-pháp Yên-thảo Công-ti ở Hà-nội,
Dépôt tại Cholon, 2 et 4, rue Lareynière,
và các nơi tạp hóa; đều có bán.

PHARMACIE PRINCIPALE

Tiệm thuốc Tây này dọn dẹp theo cách Văn-minh và lớn hơn hết trong Đông-dương này

LẬP RA TỪ NĂM 1865 HỒI TRƯỚC CỬA ÔNG HOLBÉ và RENOUX

Nay ông **L. SOLIRÈNE**, nhất hạng bác-chê sư, kê nghiệp

ở Saigon, ngang nhà hát tây. Bán đủ thứ thuốc tây, tốt thượng hạng và giá lại rẻ. Lục-châu chư-quân-tú ở cửa đường thuốc tây xin hãy ghé thăm tiệm thuốc này mà mua, thì sẽ được vừa lòng. Muốn xin thì viết thư cho ông Solirène, ngài sẽ gửi cho không.

Tự-vị Pétrus Ký

Cuốn tự-vị Pétrus Ký Langsa định ra quốc-âm, có hình quan Đức Ký, có 1250 cái hình rút trong Tự-vị Laroussé illustré, và có 712 trường, nay in đã rồi. Có bán tại các nhà sách Langsa và Annam, và tại nhà in Imprimerie de l'Union, 158-157 - Rue Catinat - 158-157. Giá bán: 600 một cuốn.

LỜI ngỏ cùng khán quan

Chư ông muốn vẽ hình cho thiệt khéo, thiệt giống, xin đem hình đến mượn tiệm họa-chon-dung của M^{tr} Nguyễn-Dức-Nhuận; thì ai sẽ dâng vui lòng đẹp mắt. Tiệm này được nhiều nhà sang trọng ngợi khen. Hình vẽ để trăm năm không phai. Thợ vẽ tiệm này đã có bằng cấp tốt nghiệp về nghề vẽ và ba cái bằng cấp của hội đấu-xào Đông-dương ban khen. Qui-vị muốn biết rõ, xin viết thư hỏi, tiệm này sẽ gửi cho một tờ cáo bạch có cắt nghĩa rõ cách vẽ và đề thuốc tắc giá cả phân minh. Gửi thư, bình, hoặc mandat xin để họ chờ như vậy:

M. NGUYỄN-DỨC-NHUẬN
Chủ-tiệm
Họa-Chon-Dung
28, Boulevard Paul-Bert, Saigon.

Dầu dầu TRƯƠNG-VĂN-BÈN, có bán ở thủ đầu

Dầu phụng ăn thiệt ngon và tốt.
Dầu dừa.
Dầu xỏ thông có mùi hôi.
Dầu mè thơm.
Và dầu bèo giá rẻ để thợ bạc dùng.
Bánh dầu đậu phộng thiệt tốt.
Bánh dầu dừa.
Bánh dầu ớt giòn.
Bánh dầu bột bông.
Bánh dầu dừa để cho heo và bò ăn.
ĐỒ TỐT VÀ GIÁ RẺ HƠN KHÁCH-TRƯ
Hãng tôi mua ở nhà kho, dầu phụng, mè, bột giòn, bột bông, bột đậu-đũa và bột caoutchouc. Mua giá khác hơn các nơi.
Xin Lục-châu ai có muốn mua bán với tôi thì xin mời đến nhà hoặc viết thư hỏi thì tôi gửi kiểu và sam-lông tiếp rước rất trọng thể và trả lời lập tức.

Nay tôi:
TRƯƠNG-VĂN-BÈN.
Hội-đồng-quần-hạt.
Đường CAO-MÊN, số 40, CHỢ LỚN.

CANOT HƠI. Hãy lập tức viết thư thương nghị với

Đề chờ chuyên mau lẹ, Ông Charles BARDON

NGƯỜI ĐÓNG TAU

Ở đường Paul Blanchy số 127 SAIGON (Nam Kỳ)

MỘT CÁI KIỂU THEO LOẠI « POPULAIRE », KẼU LÀ AUTO-GLISSEUR SỐ 620

Chắc chắn
đồng-kỹ-cang
giảm-đẹp!

giá 1.500 \$
sắp lên

Khởi hoạt
lẻ-làng sạch sẽ
Giá rẻ

Tiệm đông xe
đường LUNG-MON KHAI 99 VÀ 101
HỒI-HO (SAIGON)
TRẦN-VĂN-HIỆP chủ tiệm

Kính mời Lục-châu quý khách đặng...
Trên tay có đồng hồ kiếng xe chu...
có xe mới, xe cũ, xe đạp, xe kiếng, xe đạp...
có bán ở thủ đầu...
Cái xin quý khách có dịp đến...
của ghé lại tiệm tôi một khi...
nón chi đa thiếu mua giúp làm...
thì tôi rất cảm ơn hạ cơ.
Còn chừ quý khách có ra muốn...
thư hỏi thêm món chi cũng giá cả...
đều bằng hầu đáp.

Thợ khảm đen có hiệu
Thật khéo mà lại rẻ hơn các chỗ.

Kính cũng quý ông dùng khảm...
đen rồi;
Tôi thiết rành nghề thợ khảm...
trên 18 năm rồi, nên làm đủ kiểu...
các thứ khảm nhiều lớp; ít lớp...
lớp dày, lớp mỏng, kiểu nào theo...
kiểu này rất khéo. Như là thứ...
lớp mỏng từ 7 tới 8-10, lớp thứ...
lớp này từ 15-18, lớp thứ...
Song có thể bán đi theo kiểu...
cấp tốc, gửi qua bưu điện kết...
lại một lần nữa, nếu ông...
như dùng nó, thì...
phải do (contour de tete) máy...
phần và máy lớp dày mỏng xin...
chỉ rõ trong thư và chỗ máy ông

ở đặng tới làm rồi gửi lại tiền...
phí tôi chịu mà phải trên 2 khảm.
Khan đặt có hai giá tùy theo...
hạng nặng nhẹ:
Hạng nhất, bằng và nhiều Bombay...
1 khảm, ... 35.00
Hạng nhì, bằng và nhiều Bombay...
1 khảm, ... 2.50
Còn nhà buôn bán muốn mua...
có đủ kiểu xin gửi thư tôi sẽ...
giả cho đẽ bán.
Cứ xin quý ông hãy mua khảm...
của tôi làm thiệt khéo và kỹ...
chắc tâm, lâu hư mà lại giá...
rẻ.
Kính mời...
TRẦN-VĂN-BÈN
Thợ khảm đen
Số 4 Suối Ông Bình Nhâm
Lai Chiểu.

Có thứ rượu mạnh Langsa...
hội « BAC-CHUUS » một thứ...
Nam-kỳ lên thứ nhất, ngon...
không có thứ rượu nào bằng.
Chỉ một mình hãng Bona...
France trở mà thôi.

Có Một Nhà Này Có Quyền
Bên Một Chỗ Nhà Bức Súng Và Lính Xe Máy
TRẦN-VĂN-BÈN
Mà thôi
M. F. HENRI, GARFANT Successeur de M. GALLINA số 36
Cố Ma Sùng
Ở thủ và ở đầu, BÍ,
THUỐC, BẮN, XE-MÁY, ĐỒNG-HỒ
và ở HỒ-TRANG. BẾ ĐÈN tất lại giá...
Lục-Châu muốn mua vật chi thì xin đi thư như vậy;
M. F. HENRI, GARFANT Successeur, 36 Rue Catinat. - SAIGON

KHOAN CHAT THUY
(Mau-ocif kim thuych)

VICHY
PHÁP-QUỐC-TUYÊN
VICHY CÉLESTINS

Có bản nguyên sơ | Trị bệnh đau thần, bệnh đau răng-quang, bệnh Phong - Trùng-kim-bệnh (kê) - đau máy chũ liệt-tiểu.

trị bệnh đau gan và bệnh đám.

VICHY GRANDE-GRILLE
VICHY HOPITAL | trị bệnh thương ti, trường nhiệt

Uy coi chừng đồ giả mạo, khi mua phải chỉ cho trắng bề nước cho mình hoặc dùng.

VICHY-ÉTAT BIỂU TẾ

NIL VICHY-ÉTAT là nước tự nhiên trong nước suối kỳ mà ra. Ở đây và ở xa.

BOUILLES VICHY-ÉTAT | mỗi lít ăn cơm với nước uống chừng 2,3 hoàn thì dễ tiêu hóa.

COMPRIMÉS VICHY-ÉTAT | dùng để cho mình đẹp nước suối (Moi-ti-m-chi).

XA-DONG MAT-XAY

BEN

Từ Nam rở lăm

Hiện con Rông

HÀO-VINH Công-ty

(Hàng-Annam)
100 rue de l'Indochine, Saigon
TELEPHONE 23888175

SOCIÉTÉ DES TABACS

DE L'INDOCHINE

(Hàng - hàng Xứ - thâu Công - ty)

Tư-bản : 6.000.000 fr.

Sở chính Công-ty tại **PARIS**

Sở Ca-ty và nhà công-xưởng tại **HANOI**

Trại trồng thuốc lá tại **KIM-XUYÊN** và **VĂN-KHÉ**

THUỐC CHU'A VẤN
VÀ THUỐC VẤN RỜI
HIỆU

« COQ. » (Con Gà)

Vị ngon - Giá rẻ - Nên hút

VÀ THUỐC LA VẤN RỜI HIỆU

PAGODE (Cái chùa)

Đòi hàng trân tồ

Bấy lâu Tề đã gây công luyến chế các thứ Trà Việt-Nam ta, có ướp rông những mùi hoa thơm vân vân...Đặt là Kỳ-tâm-Hiền dấu riêng « Trát-Tim đó » đựng bằng hộp thiết với gói lớn gói nhỏ đủ hạng!

Trước giúp nhau làm nghĩa!
Sau bồi bổ quốc-hồn!

Hầu các
đứng hảo tâm
đoái tưởng, mà
giúp sản vật Quê hương
phát đạt! Mong sao bền
vững Quốc-hồn Việt-Nam! Ai
đôi san tâm lòng son!! Khéo mà H

H. K. SANH

Quản lý và chế tạo Kỳ-tâm-Hiền 61-62 đường
Testard và đường Charles Thomson CHOLON
Phố góc gần gare xe lửa Cholon-Mỹtho

LỜI RAO CẦN KÍP

Hội chánh Agence économique de l'Indochine ở tại 35 rue Tronchet Paris (8e).
Muốn hỏi thăm đều chỉ ở đó nơi đó.

Tôi chỉ dùng có một thứ giấy NIL mà thôi giấy này là thứ giấy văn thuốc điếu. Tôi nhất của một mình hàng Denis Frères đại lý khắp cả Đông-dương.

RƯỢU CỦA ÔNG CÓ DANH TIẾNG LAROCHE CHẾ RA HIỆU LÀ QUINA LAROCHE THUỐC UỐNG BỔ TANG PHÚ VÀ TRỊ BỆNH RẾT CHẾ RA BỞI CÂY THUỐC QUINQUINA

Thuốc này hay lắm đã nổi tiếng trong thiên hạ đầu đầu cũng biết không có thuốc nào bằng. Thuốc Quina Laroche là thuốc hay hơn hết làm chỗ bỏ sức lại, bổ tang phú, trị bệnh rết làm cho ăn không tiêu, thuốc đó lấy làm hay cả thế gian ai đều không quên được.

Ai ai dùng nó cũng động, những là người bình-bình cũng đàn bà hay là con nít. Thuốc đó trị bệnh suy nhược, bệnh hư huyết yếu đuối, huyết suy, bổ sức lại các bệnh làm cho con người yếu đuối, bị trải hạn, họ cảm mạo tức ngực, rết ban của lưỡi trắng, trặc trở trong ti vị các bệnh đó đều dùng chắc tay thuốc Quina Laroche động.

Con nít huyết suy và con gái lúc đang lớn cũng đàn-bà kể khi lúc sanh sảng, cũng như mấy bệnh kể trước, tay đều nên uống thuốc Quina Laroche.

Những người nào ở xứ hay có thày rết cũng chẳng nên quên dùng thuốc đó.

Các bệnh kể trên đây thuốc đó trị Nỳ làm mau và chắc. Chẳng những bệnh sẽ trừ hết, thời còn lại ngày sau trong mình mạnh khỏe, lại thêm sức lực, ăn uống ngon có chừng và chúng ta dám kén thuốc đó rằng: Nước ngọc thạch của Thiên-thần chế ra (Liquide de Jade) lời tục ngữ của người Tàu cho

những thứ thuốc trị bệnh hay hơn hết thày không thuốc nào bằng.

Từ khi chúng ta bán thuốc Quina Laroche thì chúng ta có động cả văn giầy chúng và thọ, cảm ơn của mấy người bệnh và cả văn giầy của các quan, thầy thuốc cũng lòng là. Rết lại thuốc nước Quina Laroche là một thứ thuốc làm lợi che người hơn hết thày.

CÁCH DÙNG

Rượu Quina Laroche phải uống từ một ly ba ly có bán theo chai rượu hơn một ngày trong hai bữa ăn. Còn muốn trị bệnh rết thì mỗi một ly đồng hồ uống một ly, uống 8 ly trước cứ rết 2 giờ rưỡi, thế ấy ly chót uống trước cứ nửa giờ.

Thuốc Quina Laroche thường thì uống không pha nước mà khi trời nóng nực thì pha nước vô mà uống cho đỡ khát,

COMAR VÀ CÔNG-TY

Ông thày bán thuốc Quina Laroche

Có bán nơi các tiệm thuốc tây

Mỗi ve bảy giờ đều có dán một cái nhãn đó có cái dấu con trâu và có ba thứ chữ.

Saigon - Imp de l'Union
Administrateur Gérant : NGUYỄN-VĂN-CỬA

Certificat de vente
Ceci mille de
saigon le 27 juin 1930
Nguyen Van Cua